

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการ “ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร” และเหตุผลคือ “โดยที่พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๙๖ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและมีบทบัญญัติบางเรื่องล้าสมัยหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวหลายฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้บังคับกฎหมายประกอบกับการค้าและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้พัฒนาและขยายตัวมากขึ้น ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงการดำเนินพิธีการศุลกากรและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อันจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร จึงจำเป็นต้องตามพระราชบัญญัตินี้” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, http://www.senate.go.th/bill/bk_data/266-1.pdf)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาจำนวน ๑๗ คน กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วันและกำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๖๐ วัน ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๘/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้ลงมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๓๐ วันและในคราวประชุมสภา ครั้งที่ ๘๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมลงมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๖๐ วันถึงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแล้วเสร็จเสนอรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐ จากนั้น ในคราวประชุมสภา ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมพิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตราและลงมติในวาระที่สามเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย พร้อมทั้งเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ รับทราบผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, <http://www.senate.go.th/w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf>)

อนึ่ง คณะกรรมการวิสามัญมีข้อสังเกต ดังนี้

๑. การกำหนดอาณาเขตของราชอาณาจักร เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมีบทบัญญัติหลายมาตราที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับอาณาเขตของราชอาณาจักรที่มีความหมายครอบคลุมเพียงใด แต่ไม่ได้กำหนดนิยามคำว่า “ราชอาณาจักร” ไว้จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายได้ ประกอบกับยังมีกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับที่กำหนดอาณาเขตของราชอาณาจักร เช่น ให้รวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยด้วย แต่การกำหนดความหมายไว้ในกฎหมายต่าง ๆ ก็มีความมุ่งหมายเฉพาะกับกฎหมายนั้นจึงเห็นสมควรให้พิจารณาความเหมาะสมของการจัดทำกฎหมายเฉพาะเพื่อกำหนดอาณาเขตของราชอาณาจักรหรือมีแนวทางที่ชัดเจน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้อง

กับหลักกฎหมายระหว่างประเทศด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “ราชอาณาจักร” ที่ให้หมายความถึง “พื้นที่พัฒนาร่วม” มีเจตนารมณ์เพื่อจะให้พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้เหนือเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และโครงสร้างต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย - มาเลเซียเท่านั้น

๒. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการพิจารณาอุทธรณ์ โดยที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ จึงควรให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ เช่น การให้ข้อมูลหรือให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เป็นไปอย่างรอบคอบ

๓. การจัดทำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ โดยที่การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมศุลกากรมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นด้วย จึงควรมีการจัดทำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย (Thailand National Single Window : NSW) และจัดทำแนวทางการปฏิบัติร่วมกันระหว่างกรมศุลกากรกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประมง กรมเจ้าท่า และกรมการบินพลเรือน เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ควบคุมและกำกับดูแลการนำของเข้ามาในและการส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร โดยสมควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องบันทึกข้อมูลในระบบ NSW และตรวจสอบความถูกต้องเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน อันทำให้การดำเนินการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อนึ่ง การพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในภูมิภาค

๔. การปฏิเสธการเข้าเทียบท่าหรือกักเรือที่ผิดกฎหมาย โดยที่ประเทศไทยได้ยื่นภาคยานุวัติสารเพื่อให้ไทยเข้าเป็นภาคีตามความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Port State Measures) ทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินการมาตรการตามความตกลงดังกล่าวซึ่งได้แก่ การปฏิเสธการเข้าเทียบท่า (Denial of entry into port) หรือกักเรือที่ผิดกฎหมาย (เรือ IUU) ดังนั้น ควรมีการเพิ่มบทบาทของพนักงานศุลกากรในการประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการตามความตกลงข้างต้นด้วย และในระยะยาวควรมีกฎหมายกลางเพื่อบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายในทะเล เพื่อให้สามารถตรวจสอบควบคุม และการกำกับดูแลการเข้าออกราชอาณาจักรของเรือต่าง ๆ ให้เป็นระบบและมีเอกภาพสำหรับในห้วงนี้สมควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรตระหนักในเรื่องการปฏิเสธการเข้าเทียบท่าหรือกักเรือที่ผิดกฎหมายและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด

๕. การจัดทำฐานข้อมูลสำหรับของนำเข้าสำหรับการเสียอากร การนำของเข้ามาในราชอาณาจักร แต่ผู้นำของเข้าอาจไม่ทราบว่าจะต้องมีการขอใบอนุญาตก่อนทำให้เกิดปัญหาภายหลังจากที่นำของเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว จึงควรมีการจัดทำฐานข้อมูล สำหรับของนำเข้าที่ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนนำเข้าในราชอาณาจักร เพื่อให้ผู้นำของเข้าสามารถตรวจสอบและเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ และควรมีวิธีการที่ให้ผู้นำเข้าสามารถตรวจสอบหลักเกณฑ์การปฏิบัติสำหรับการนำของเข้า ให้ครบถ้วนก่อน

๖. หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบปรับเพื่อระงับคดี ในการพิจารณาเปรียบเทียบปรับกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรผู้มีอำนาจพิจารณาควรคำนึงถึงเจตนาและความร้ายแรงของการกระทำความผิดประกอบด้วย เนื่องจากกระทำความผิดในบางกรณีเป็นเพียงการกระทำความผิดขั้นตอนหรือกระบวนการตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การนำของเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับใบอนุญาตก่อน หรือมิได้แจ้งให้หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องทราบก่อน ซึ่งอาจแก้ไขให้ถูกต้องในภายหลังได้ จึงสมควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเปรียบเทียบ ปรับให้สอดคล้องกับระดับของการกระทำความผิดนั้น ๆ ด้วย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

๗. การเร่งรัดทำความตกลงเกี่ยวกับการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ การกำหนดบทเฉพาะกาลที่ยกเว้น มิให้นำระยะเวลาการนำของที่เข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำออกไปนอกราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และมาตรา ๑๐๓ มาใช้บังคับกับกรณีที่มีความตกลงเกี่ยวกับการผ่านแดนระหว่างประเทศที่มี ผลผูกพันไว้แล้ว ทำให้มีความไม่เท่าเทียมกันและอาจส่งผลกระทบต่อ การเจรจาทำความตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการผ่านแดนกับประเทศอื่นในอนาคต ดังนั้น กรมศุลกากรจึงสมควรเร่งผลักดันให้มีการเจรจาทำความ ตกลงกับประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ระยะเวลาตามความตกลงระหว่างประเทศในเรื่องดังกล่าวสอดคล้องหรือเป็นไป ในแนวทางเดียวกับกฎหมายว่าด้วยศุลกากรของประเทศไทย

๘. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้กรมศุลกากรต้องดำเนินการ จัดทำกฎหมายลำดับรองเป็นจำนวนมากเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์รองรับการดำเนินการต่าง ๆ ดังนั้น กรมศุลกากร จึงสมควรเร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองให้แล้วเสร็จในวันที่พระราชบัญญัติศุลกากรมีผลใช้บังคับ เพื่อให้การจัดเก็บ อากรและการดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้มีความสมบูรณ์ อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, http://www.senate.go.th/bill/bk_data/266-5.pdf)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ หน้า ๒๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและมีบทบัญญัติ บางเรื่องล้าสมัยหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติดังกล่าวหลายฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้บังคับกฎหมายประกอบกับการค้า และการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้พัฒนาและขยายตัวมากขึ้น ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงการดำเนิน พิธีการศุลกากรและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อันจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๙ หมวด คือหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ การจัดเก็บอากร หมวด ๓ การนำของเข้าและส่งออก หมวด ๔ การผ่านแดน การถ่ายลำ และของตกค้าง หมวด ๕ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต หมวด ๖ เขตปลอดอากร หมวด ๗ พนักงานศุลกากร หมวด ๘ อำนาจทางศุลกากรในพื้นที่เฉพาะ และหมวด ๙ บทกำหนดโทษ พร้อมทั้ง บทเฉพาะกาล และอัตราค่าธรรมเนียม รวมบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๖๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกกฎหมายฉบับก่อน ๆ จำนวน ๒๔ ฉบับ ได้แก่
  - ๑.๑ พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙
  - ๑.๒ พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๔๗๑
  - ๑.๓ พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๒
  - ๑.๔ พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๔

- ๑.๕ พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๗๕
 ๑.๖ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙
 ๑.๗ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๐
 ๑.๘ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๐
 ๑.๙ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒
 ๑.๑๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๓
 ๑.๑๑ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๐
 ๑.๑๒ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗
 ๑.๑๓ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๙
 ๑.๑๔ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
 ๑.๑๕ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ พ.ศ. ๒๕๒๘
 ๑.๑๖ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๔
 ๑.๑๗ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๐
 ๑.๑๘ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
 ๑.๑๙ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๓
 ๑.๒๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๓
 ๑.๒๑ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๘
 ๑.๒๒ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๘
 ๑.๒๓ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๗
 ๑.๒๔ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

๒. กำหนดบทนิยามคำว่า “อากร” “ผู้นำของเข้า” “ผู้ส่งของออก” “ของต้องห้าม” “ของต้องกำกั” “ด่านศุลกากร” “ด่านพรมแดน” “เรือ” “นายเรือ” “เขตแดนทางบก” “ทางอนุมัติ” “การผ่านแดน” พนักงานศุลกากร” “อธิบดี” และ “รัฐมนตรี” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดบทรักษาการตามพระราชบัญญัติ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานศุลกากร ออกกฎกระทรวงในเรื่อง ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดท่าที่หรือสนามบินใด ๆ ในราชอาณาจักรให้เป็นด่านศุลกากร โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางศุลกากรตามที่เห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้ รวมทั้งระบุเขตศุลกากรของด่านศุลกากรนั้น (๒) กำหนดที่ใด ๆ ให้เป็นด่านพรมแดน โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางศุลกากรตามที่เห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้ (๓) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นใบขนสินค้าและการเสียอากร สำหรับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่มีลักษณะพิเศษหรือมีเหตุจำเป็น (๕) กำหนดชนิดหรือประเภทของสินค้าอันตราย การเก็บและการขนถ่ายสินค้าอันตรายที่อยู่ในเขตศุลกากรและที่นำออกไปจากเขตศุลกากร รวมทั้งวิธีการจัดเก็บอากรสำหรับสินค้าอันตรายดังกล่าว และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕)

๔. บททั่วไป (หมวด ๑)

๔.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือออกคำสั่งในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษ (มาตรา ๖)

๔.๒ กำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากร อาจเรียกให้ผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออกหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการศุลกากรให้ประกันอย่างหนึ่งอย่างใด (มาตรา ๗) อาจสั่งให้ผู้นั้น เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ

การเสียอากร หรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าทำเป็นภาษาต่างประเทศ ให้จัดการแปลเป็นภาษาไทย (มาตรา ๘)

๔.๓ กำหนดหลักเกณฑ์ ในการร้องขอให้ดำเนินการพิธีการศุลกากรหรือให้บริการใด ๆ ในทางศุลกากรตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร (มาตรา ๙) และหลักเกณฑ์การขอสำเนาใบรับรอง ใบขนสินค้า บัญชี หรือเอกสารอื่นใด (มาตรา ๑๐)

๔.๔ กำหนดให้การดำเนินการทางศุลกากร ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่า มีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการทางศุลกากรโดยเอกสาร (มาตรา ๑๑) การดำเนินการใด โดยทางเอกสารซึ่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าเป็นความผิดและมีโทษเช่นเดียวกับการกระทำที่ได้ดำเนินการโดยทางเอกสาร (มาตรา ๑๒)

๕. การจัดเก็บอากร (หมวด ๒)

๕.๑ การเสียอากร (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์การเรียกเก็บอากรจากผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ความรับผิดและหน้าที่เสียอากรของผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก (เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีส่วนได้เสียในของ) ให้ยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากร (มาตรา ๑๓)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์ การคำนวณอากรสำหรับของนำเข้ามาในราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๑๔) และการคำนวณอากรสำหรับของที่จะส่งออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๑๕)

๓) กำหนดความหมายของ “ราคาศุลกากร” ในกรณีนำของเข้าในกรณีส่งของออก และในกรณีนำของออกจากเขตปลอดอากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย หรือเขตอื่นใดในทำนองเดียวกัน เพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักร (มาตรา ๑๖)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดราคาศุลกากรในกรณีนำของเข้า อาทิ จะต้องรวม ค่าประกันภัย ค่าขนส่งของ ค่าขนของลง ค่าขนของขึ้น และค่าจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการขนส่งของ ที่นำเข้ามายังด่านศุลกากร (มาตรา ๑๗)

๕) กำหนดแนวทางการดำเนินการสำหรับผู้ที่จะประสงค์จะขอทราบราคาศุลกากร ถิ่นกำเนิด แห่งของ หรือพิกัดอัตราศุลกากร ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องขอต่ออธิบดีกรมศุลกากรเพื่อให้พิจารณาเป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้ การยื่น การพิจารณา และการแจ้งผลการพิจารณาคำร้องขอขึ้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๘)

๕.๒ การประเมินอากร (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากร เมื่อพบว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียอากร หรือเสียอากรไม่ครบถ้วน การดำเนินการภายในกำหนด ๓ ปีนับแต่วันที่ได้อื่นใบขนสินค้า เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็น ขอขยายระยะเวลาต่ออธิบดีกรมศุลกากรได้ไม่เกิน ๒ ปี แต่ถ้าปรากฏหลักฐานว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรมีเจตนา ในการฉ้ออากร พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรได้อีกภายใน ๕ ปี (มาตรา ๑๙)

๒) กำหนดให้พนักงานศุลกากรส่งแบบแจ้งการประเมินแก่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ประเมินอากรเสร็จ โดยผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องเสียอากรให้ครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร (มาตรา ๒๐)

๓) กำหนดหลักเกณฑ์สิทธิของกรมศุลกากร ที่จะเรียกเก็บอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วน อายุความ ๑๐ ปีนับแต่วันที่ได้อื่นใบขนสินค้า เว้นแต่ การเรียกเก็บอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วนนั้น เกิดจากการคำนวณอากรผิด ให้มีอายุความ ๒ ปีนับแต่วันที่ได้อื่นใบขนสินค้า (มาตรา ๒๑)

๔) การเรียกเก็บเงินเพิ่มและการเสียค่าปรับ ในกรณีการเรียกเก็บเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ ๑ ต่อเดือนของอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่ม และในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกไม่เสียอากรภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งฯ ให้เสียเบี้ยปรับร้อยละ ๒๐ ของอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่ม ทั้งนี้ เงินเพิ่มและเบี้ยปรับให้ถือเป็นเงินอากร (มาตรา ๒๒)

๕) กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด (ค้างชำระค่าอากร) อธิบดีมีอำนาจกักของ และมีอำนาจสั่งให้นำของนั้นออกขายทอดตลาดภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่กักของนั้น และเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดให้หักใช้ค่าอากรที่ค้างชำระ ค่าอากรสำหรับของที่ขายทอดตลาด ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย หรือค่าภาระติดพันอื่น รวมทั้ง ค่าภาษีอากร เหลือเท่าใด ให้ใช้ค่าภาระติดพันต่างๆ ที่ต้องชำระแก่ผู้เก็บรักษาและผู้ขนส่งที่นำออกขายทอดตลาดนั้นเข้ามา ตามลำดับ แล้วยังมีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของ แต่เมื่อพ้นกำหนด ๖ เดือนนับแต่วันขายทอดตลาดแล้ว เจ้าของไม่มาเรียกคืนให้เงินที่เหลืออยู่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา ๒๓)

๖) กำหนดหลักเกณฑ์ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียอากรได้ทั่วราชอาณาจักรโดยมีต้องขอให้ศาลออกคำสั่ง ทั้งนี้ วิธีการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนวิธีการอายัดให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี (มาตรา ๒๔)

๕.๓ การคืนอากร (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการเสียอากรไว้เกินจำนวนที่ต้องเสีย ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด อาทิ ให้อธิบดีมีอำนาจคืนอากรส่วนที่เสียไว้เกินเฉพาะในเหตุที่ได้คำนวณอากรผิดโดยไม่ต้องมีคำร้องขอคืนอากร แต่มีให้ส่งคืนเมื่อพ้นกำหนด ๒ ปีนับแต่วันที่ได้นำของเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร เป็นต้น (มาตรา ๒๕)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่ได้เสียอากรเพื่อส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว แต่มิได้ส่งของนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ผู้ส่งของออกมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนอากรภายในกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันที่พนักงานศุลกากรได้รับใบขนสินค้าแล้ว ทั้งนี้ การยื่นคำร้องขอคืนอากรและการคืนอากร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๒๖)

๓) กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณดอกเบี้ย ในกรณีที่ต้องคืนอากรหรือเงินประกันค่าอากร เพราะเหตุที่ได้เรียกไว้เกินจำนวนที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่ม คือ ให้คืนเงินพร้อมดอกเบี้ย ๐.๕ ต่อเดือน (มาตรา ๒๗) ส่วนการขอคืนอากรขาเข้าในกรณีผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว หากส่งของนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร หรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้มีสิทธิขอคืนอากรขาเข้าสำหรับของนั้น ๙ ใน ๑๐ ส่วน หรือส่วนที่เกิน ๑,๐๐๐ บาทของจำนวนที่ได้เรียกเก็บไว้ (มาตรา ๒๘)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์การขอคืนอากรขาเข้า กรณีผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว เพื่อใช้สำหรับผลิต ผสมประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใด หากส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือส่งไปใช้สิ้นเปลืองในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้มีสิทธิขอคืนอากรขาเข้าตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เช่น ต้องพิสูจน์ได้ว่าได้ผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดด้วยของที่นำเข้ามา มีปริมาณไม่เกินที่อธิบดีประกาศกำหนด ได้ส่งของที่ได้จากการผลิตดังกล่าวออกนอกราชอาณาจักรภายในกำหนด ๑ ปี เป็นต้น และต้องขอคืนอากรภายในกำหนด ๖ เดือนนับแต่วันที่ส่งของออกนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๒๙)

๕) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้นำเข้าของเข้าเพื่อใช้สำหรับผลิตฯ หรือเพื่อส่งออก อาจร้องขอต่อ อธิบดีวางประกันใด ๆ รวมถึง การค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๓๐)

๖) กำหนดหลักเกณฑ์การโอนของ หรือจำหน่าย และรับของที่ได้จากการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดตามมาตรา ๒๙ (มาตรา ๓๑)

๕.๔ การวินิจฉัยอากรและการอุทธรณ์การประเมินอากร (ส่วนที่ ๔ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมสรรพากร อธิบดีสรรพสามิต ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน ๓ คน และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมศุลกากรคนหนึ่งเป็นเลขานุการและอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคราวละ ๓ ปี ให้การพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระและเป็นไปตามมาตรา ๓๔ เช่น ตาย ลาออก รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ เป็นบุคคลล้มละลาย หรือได้รับโทษจำคุก เป็นต้น (มาตรา ๓๒ – มาตรา ๓๕)

๒) กำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร มีอำนาจหน้าที่ (๑) กำหนดขอบเขต การใช้อำนาจของพนักงานศุลกากร (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการตรวจสอบและ ประเมินอากร (๓) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอากรที่กรมศุลกากรขอความเห็น (๔) ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะแก่ รัฐมนตรีในการจัดเก็บอากร สำหรับ การประชุมคณะกรรมการนั้น ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้าง มาก ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ตาม (๓) ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๓๖)

๓) กำหนดให้ผู้นำเข้าของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๓๗) การอุทธรณ์การประเมินอากรตามมาตรา ๓๗ ไม่เป็นเหตุทุเลา การเสียอากรตามที่พนักงานศุลกากรประเมินไว้ เว้นแต่ ผู้อุทธรณ์ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือคำพิพากษาถึงที่สุด ผู้อุทธรณ์ที่ได้รับอนุญาตให้ทุเลาการเสียอากรต้องเสียอากรให้ครบถ้วน ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๓๘)

๔) กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย อธิบดีกรมศุลกากร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนกรมสรรพสามิต ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการกรมศุลกากรคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกิน ๒ คน (มาตรา ๓๙) ทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พนักงานศุลกากรได้รับอุทธรณ์และมีเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์นั้นครบถ้วน แต่ในกรณีมีเหตุจำเป็น คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์อาจขยายเวลาพิจารณา ออกไปได้ไม่เกิน ๙๐ วัน (มาตรา ๔๑)

๕) กำหนดหลักเกณฑ์กรณีผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกนำคดีไปฟ้องต่อศาล หากคณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์ไม่พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ๑๘๐ วัน ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์ยกอุทธรณ์ (มาตรา ๔๒) ส่วนในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์จำหน่ายอุทธรณ์นั้น (มาตรา ๔๖)

๖) กำหนดให้นำองค์ประชุม การประชุม การประชุม การปฏิบัติหน้าที่ และการวินิจฉัย ชี้ขาดของที่ประชุมคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากรมาใช้ในการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ โดยอนุโลม (มาตรา ๔๓)

๗) กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมาย (มาตรา ๔๔) และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งมีอำนาจออกหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์หรือขอให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งบัญชีเอกสาร หลักฐาน ข้อมูล หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อุทธรณ์มาแสดงได้ (มาตรา ๔๕)

๘) กำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด โดยให้ทำเป็นหนังสือและแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ (มาตรา ๔๗)

๙) กำหนดให้ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องเป็นคดีต่อศาลภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะจำหน่ายอุทธรณ์ (มาตรา ๔๘)

๑๐) กำหนดให้กรรมการในคณะกรรมการวินิจฉัยการศุลกากร กรรมการในคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แต่งตั้ง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔๙)

๖. การนำของเข้าและการส่งของออก (หมวด ๓)

๖.๑ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนำของเข้าและการส่งของออกเป็นอันสำเร็จ ในกรณีต่าง ๆ เช่น การนำของเข้าทางทะเล การนำของเข้าทางบก การนำของเข้าทางอากาศ การนำของเข้าทางไปรษณีย์ (มาตรา ๕๐)

๖.๒ กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องปฏิบัติครบถ้วนก่อนที่จะนำของใดไปจากอารักขาของศุลกากรหรือก่อนที่จะส่งของใดออกไปนอกราชอาณาจักร เช่น การยื่นใบขนสินค้า การเสียอากร และการวางประกัน เป็นต้น (มาตรา ๕๑) และกำหนดให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก ยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ ชนิดแห่งของ ปริมาณ น้ำหนัก และคุณภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และประเทศต้นทางหรือประเทศปลายทาง (มาตรา ๕๒) ส่วนของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร หากเป็นของติดตัวผู้โดยสารต้องมีมูลค่าไม่เกินจำนวนที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๕๓)

๖.๓ กำหนดให้ผู้นำของเข้าอาจยื่นคำขออนุญาตเปิดตรวจของที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรนั้นได้ในกรณีที่ผู้นำของเข้าไม่สามารถทำใบขนสินค้าสำหรับของใดได้ เพราะไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับของนั้นทั้งหมด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๕๔)

๖.๔ กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่พนักงานศุลกากรเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเงินอากรสำหรับของที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากร ให้นำของนั้นไปยังศุลกสถานหรือนำไปเก็บไว้ในที่แห่งใดแห่งหนึ่งที่มีความมั่นคงปลอดภัย เมื่อพนักงานศุลกากรได้ประเมินอากรที่ต้องเสียและแจ้งผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกให้เสียอากรแล้ว ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องเสียอากรตามจำนวนที่ได้รับแจ้งให้ครบถ้วนภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง (มาตรา ๕๕)

๖.๕ กำหนดให้ผู้ควบคุมยานพาหนะทำการบรรทุกหรือขนถ่ายของหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับของที่นำเข้าหรือของที่จะส่งออกที่ต้องมีพนักงานศุลกากรกำกับในเวลาที่กำหนด (มาตรา ๕๖)

๖.๖ กำหนดกรณีให้เป็นหน้าที่ของผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายของตนเองในการบรรทุกของลงหรือขนขึ้นจากยานพาหนะ การขนถ่ายของ การนำของไปยังที่สำหรับตรวจ การชั่งของ การบรรจุใหม่ นำมารวม คัดเลือก แบ่งแยก ทำเครื่องหมาย และลงเลขหมายหรือการอนุญาตให้กระทำการนั้นหรือการขนถ่ายของไปเก็บในที่สำหรับเก็บจนกว่าจะได้รับมอบไป (มาตรา ๕๗)

๖.๗ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ขนถ่ายของที่นำเข้ามาใน หรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องขนถ่ายในเขตขนถ่ายของเท่านั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้ขนถ่ายในสถานที่อื่น (มาตรา ๕๘)

๖.๘ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหีบห่อหรือภาชนะบรรจุของที่จะนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องมีเครื่องหมายหรือเลขหมายกำกับหีบห่อหรือภาชนะบรรจุของนั้น และต้องแสดงเครื่องหมายหรือเลขหมายนั้นไว้ในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับของนั้นด้วย (มาตรา ๕๙)

๖.๙ กำหนดให้บุคคลซึ่งเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกแสดงรายการเกี่ยวกับของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ตามมาตรา ๕๐ (๔) และกำหนดบทมาตราที่นำมาใช้บังคับกับของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ด้วย (มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑)

๖.๑๐ กำหนดให้พนักงานศุลกากรอาจตรวจห่อพัสดุไปรษณีย์ที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรได้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย และอาจกักจดหมายหรือห่อพัสดุไปรษณีย์ไว้ได้ (มาตรา ๖๒)

๖.๑๑ กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้นำเข้า ผู้ส่งของออก ผู้ขนส่ง และบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องตามที้อธิบดีประกาศกำหนด มีหน้าที่เก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องของที่กำลังผ่านหรือได้ผ่านพิธีการศุลกากรเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปีนับแต่วันที่นำของเข้าหรือส่งของออก และในกรณีบุคคลใดเลิกประกอบกิจการให้เก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลดังกล่าวไว้ต่อไปอีก ๒ ปี นับแต่วันเลิกประกอบกิจการ (มาตรา ๖๓)

๖.๑๒ การนำของเข้าและส่งของออกทางทะเล (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๓)

๑) กำหนดให้เรือที่เข้ามาในราชอาณาจักรเว้นแต่เรือของทางราชการ ให้นายเรือมีหน้าที่ทำรายงานเรือเข้าและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือและแสดงใบทะเบียนเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๖๔) และให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งห้ามเคลื่อนย้ายของในเรือที่มีได้แสดงไว้ในรายงานเรือเข้า (มาตรา ๖๕)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานศุลกากรจะสั่งให้เปิดหีบห่อหรือภาชนะบรรจุนั้นออกเพื่อตรวจสอบก็ได้ หากปรากฏว่าในหีบห่อหรือภาชนะบรรจุนั้นมีของต้องห้าม ให้ยึดของนั้นไว้เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย (มาตรา ๖๖)

๓) กำหนดให้นายเรือมีหน้าที่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด โดยเรือที่เดินทางมาจากต่างประเทศเมื่อมาถึงเขตท่าต้องหยุดลอยลำ ณ ตำแหน่งที่กำหนดไว้ (มาตรา ๖๗)

๔) กำหนดหน้าที่ของผู้นำของเข้าและอำนาจของพนักงานศุลกากร เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๑๐ วันนับแต่เรือมาถึงเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร หากนายเรือมิได้ดำเนินการขนของขึ้นจากเรือให้แล้วเสร็จ หรือผู้นำของเข้ามิได้ดำเนินการยื่นใบขนสินค้าหรือมิได้ดำเนินการเพื่อให้พนักงานศุลกากรตรวจของหรือส่งมอบของไปโดยถูกต้อง พนักงานศุลกากรอาจสั่งให้มีการนำของนั้นมาเก็บไว้ในสถานที่ที่พนักงานศุลกากรกำหนด (มาตรา ๖๘) หากนายเรือมิได้ดำเนินการขนของขึ้นจากเรือให้แล้วเสร็จ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๒๑ วันนับแต่เรือมาถึงเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งกักเรือลำดังกล่าวไว้ได้จนกว่านายเรือจะได้นำของขึ้นจากเรือจนหมด โดยนายเรือต้องชำระค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษาของ (มาตรา ๖๙)

๕) กำหนดห้ามมิให้ขนของที่จะส่งออกบรรจุลงในเรือลำใดจนกว่าพนักงานศุลกากรได้ออกใบปล่อยเรือเข้าให้แก่เรือแล้ว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ขนของบรรจุลงในเรือแล้วก่อนที่จะได้รับใบปล่อยเรือเข้า (มาตรา ๗๐)

๖) กำหนดให้เรือลำใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักรจากท่าที่เป็นด่านศุลกากร (ยกเว้นเรือของทางราชการ) จะต้องได้รับใบปล่อยเรือขาออก โดยให้นายเรือมีหน้าที่ทำรายงานเรือออกและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๗๑)

๗) กำหนดให้ถ้าเรือที่ได้รับใบปล่อยเรือขาออกแล้วได้ออกจากท่าที่เป็นด่านศุลกากรแห่งหนึ่งไปยังท่าที่เป็นด่านศุลกากรแห่งอื่นในราชอาณาจักร ให้นายเรือมีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ทำรายงานเรือออกและยื่นบัญชีสินค้า ต่อพนักงานศุลกากรประจำท่าที่เป็นด่านศุลกากรนั้น เป็นต้น (มาตรา ๗๒)

๘) กำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานศุลกากรประจำท่าเรือ อ่าว ปัน ดิน ปัน หรือวัดทะเลเปิดให้แก่ นายเรือ (มาตรา ๗๓)

๙) กำหนดกรณีให้พนักงานศุลกากรอาจเรียกค่าธรรมเนียมสำหรับการประจำการในเรือได้ (มาตรา ๗๕)

๑๐) กำหนดหน้าที่ของผู้ส่งของออกในกรณีที่ผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตาม มาตรา ๕๑ ต่อพนักงานศุลกากรแล้ว แต่มิได้นำของนั้นบรรทุกลงในเรือให้แล้วเสร็จก่อนเรือออก ให้แจ้งเหตุที่ไม่สามารถนำของลงในเรือ และดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๗๖)

๑๑) กำหนดให้เรือทุกลำเว้นแต่เรือของทางราชการที่จะออกจากท่าต้องชักธงลาขึ้นที่เสาหน้าไว้จนกว่าเรือจะออก (มาตรา ๗๗)

๑๒) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดเขตที่จอดเรือภายนอก (มาตรา ๗๘)

๑๓) กำหนดให้นายเรือที่ประสงค์จะขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอก ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๗๙)

๑๔) กำหนดให้นายเรือที่ได้รับอนุญาตให้ขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอกจัดทำ และยื่นบัญชีสินค้าที่จะขนถ่ายโดยเรือลำเลียงแต่ละลำต่อพนักงานศุลกากรผู้กำกับที่จอดเรือภายนอกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๘๐)

๑๕) กำหนดห้ามมิให้ขนถ่ายอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด หรือของต้องกำกัณ ที่จอดเรือภายนอก เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร (มาตรา ๘๑)

๑๖) กำหนดหน้าที่ของผู้ส่งของออกและอำนาจของพนักงานศุลกากร ในกรณีที่ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยต้องมีการขนถ่ายในเขตที่จอดเรือภายนอก (มาตรา ๘๒)

๑๗) กำหนดหน้าที่ให้นายเรือหรือผู้ส่งของออกดำเนินการกรณีที่นำของไปยังเขตที่จอดเรือภายนอกตามมาตรา ๘๒ แล้ว แต่ไม่มีการบรรทุกของนั้นลงในเรือหรือบรรทุกไม่หมด (มาตรา ๘๓)

๑๘) กำหนดหน้าที่ของนายเรือและอำนาจของพนักงานศุลกากรก่อนที่เรือจะออกจากเขตที่จอดเรือภายนอก (มาตรา ๘๔)

๑๙) กำหนดให้นำบัญชีที่นำมาใช้กับเรือที่มีการขนถ่ายของในเขตที่จอดเรือภายนอกด้วย (มาตรา ๘๕)

๖.๑๓ การนำของเข้าและการส่งของออกทางบก (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๓)

๑) กำหนดให้การขนส่งของเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรตั้งแต่เขตแดนทางบกมายังด่านศุลกากร หรือจากด่านศุลกากรไปยังเขตแดนทางบก ต้องขนส่งตามทางอนุมัติ และภายในกำหนดเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๘๖) อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดเขตพื้นที่ตามลำน้ำที่เป็นเขตแดนทางบกนั้น เพื่อให้ นายเรือจอดเทียบท่าและขนถ่ายของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๘๗)

๒) กำหนดกรณีให้ผู้ขนส่งปฏิบัติ สำหรับในการขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกเข้ามาในราชอาณาจักร (มาตรา ๘๘) และการขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๘๙)

๓) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ขนส่งของออกในกรณีที่ผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตามมาตรา ๕๑ ต่อพนักงานศุลกากรแล้ว แต่มีได้นำของนั้นส่งออกไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ส่งของออกเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเก็บของดังกล่าว และดำเนินการกับของที่เก็บไว้ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๙๐)

๖.๑๔ การนำของเข้าและการส่งของออกทางอากาศ (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๒)

๑) กำหนดให้อากาศยานลำใดที่จะเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการ ต้องลงในหรือขึ้นจากสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร (มาตรา ๙๒)

๒) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมอากาศยาน ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นอย่างไร้ทำให้อากาศยานที่เข้ามาในหรือจะออกไปนอกราชอาณาจักรต้องลงในหรือขึ้นจากที่ใดนอกจากสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร (มาตรา ๙๓)

๓) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมอากาศยาน เมื่ออากาศยานลำใดเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการ โดยให้ทำรายงานอากาศยาน พร้อมทั้งยื่นบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยานต่อพนักงานศุลกากรประจำสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรเพื่อตรวจสอบ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด และเมื่ออากาศยานลำใดเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการให้ผู้ควบคุมอากาศยานมีหน้าที่ เช่น อำนวยความสะดวกแก่พนักงานศุลกากร ตอบคำถามใด ๆ และ รายงานเกี่ยวกับอาวุธปืน (มาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๕)

๔) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมอากาศยาน กรณีอากาศยานลำใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักรจากสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร เว้นแต่อากาศยานของทางราชการ จะต้องได้รับใบปล่อยอากาศยาน (มาตรา ๙๖)

๕) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมอากาศยาน กรณีอากาศยานที่ได้รับใบปล่อยอากาศยานแล้ว ได้ออกจากสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรแห่งหนึ่งไปยังสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรแห่งอื่นในราชอาณาจักร (มาตรา ๙๗)

๖) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ส่งออก ในกรณีที่ผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตามมาตรา ๕๑ ต่อพนักงานศุลกากรแล้ว แต่มีได้นำของนั้นบรรทุกในอากาศยานให้แล้วเสร็จก่อนอากาศยานออก (มาตรา ๙๘)

๖.๑๕ ตัวแทน (ส่วนที่ ๔ ของหมวด ๓)

๑) กำหนดให้บุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้นำเข้า ผู้ส่งของออก หรือผู้นำของผ่านแดนหรือผู้ขอย้ายลำ ให้เป็นตัวแทนเพื่อดำเนินการอย่างใด ๆ เกี่ยวกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ของเพื่อการผ่านแดน หรือของเพื่อการย้ายลำ หรือกิจการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๙๙)

๒) กำหนดบุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้ควบคุมยานพาหนะให้เป็นตัวแทนเพื่อกระทำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๐๐)

๓) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนการอนุญาตของตัวแทนได้ ในกรณีที่ตัวแทนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๐๑)

๗. การผ่านแดน การถ่ายลำ และของตกค้าง (หมวด ๔)

๗.๑ การผ่านแดนและการถ่ายลำ (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๔)

๑) กำหนดให้ผู้ผู้นำของเข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำออกนอกราชอาณาจักรให้ยื่นใบขนสินค้าตามแบบ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๐๒) ในกรณีที่ผู้นำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำไม่นำของออกไปนอกราชอาณาจักรภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่นำเข้า หรือขอเปลี่ยนการผ่านพิธีการศุลกากรเป็นการนำเข้า และได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่ไม่เสียอากรหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ของนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา ๑๐๓)

๒) กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจหรือค้นของที่มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด โดยไม่ต้องมีหมายค้น เช่น ชนิดแห่งของหรือการขนส่งหรือการขนถ่ายของดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงสันติภาพและความปลอดภัยระหว่างประเทศ หรือมีการแสดงถิ่นกำเนิดเป็นเท็จ เป็นต้น (มาตรา ๑๐๔)

๓) กำหนดให้กรณีที่มีหลักฐานชัดเจนว่าของใดเป็นของที่มีลักษณะตามมาตรา ๑๐๔ ให้ของนั้น เป็นของอันจะพึงต้องริบ และอธิบดีอาจสั่งให้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดได้ (มาตรา ๑๐๕)

๔) กำหนดให้นำข้อห้ามหรือข้อจำกัดสำหรับการนำผ่านตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ กับของที่นำเข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ โดยมีข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น คำวินิจฉัย ศีลธรรมอันดีของประชาชน นโยบายสาธารณะ ความปลอดภัยของสาธารณชน เป็นต้น (มาตรา ๑๐๖)

๗.๒ ของตกค้าง (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๔)

๑) กำหนดให้ของที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด เป็นของตกค้าง เช่น ของนำเข้าที่เป็นสินค้าอันตราย ของนำเข้าอื่นที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรเกิน ๓๐ วันโดยไม่มีกรยื่นใบขนสินค้าและไม่ได้เสียอากรหรือวางประกันค่าอากรที่พึงเรียกเก็บแก่ของนั้น เป็นต้น (มาตรา ๑๐๗)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกับของตกค้าง โดยให้อธิบดีมีอำนาจให้พนักงานศุลกากร นำของตกค้างออกขายทอดตลาดหรือทำลาย หรือให้ผู้ผู้นำของเข้าหรือผู้ขนส่งส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๑๐๘) และกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ทำลายหรือจัดการกับของที่ยังมิได้รับมอบไปจากอารักขาของศุลกากรที่เป็นของสดของเสียได้ และปรากฏว่าของนั้นได้บูดเน่าหรือเสียแล้วตามวิธีการที่อธิบดีเห็นสมควร (มาตรา ๑๐๙)

๓) กำหนดให้หักใช้เงินตามที่กฎหมายกำหนด (หักใช้ค่าอากร ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย หรือ ค่าภาระติดพันอย่างอื่นที่ค้างชำระแก่กรมศุลกากร) จากการขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๑๐๘ รวมทั้งค่าภาษีอากรตามกฎหมายอื่นก่อนแล้ว ยังคงเหลือเท่าใดให้ใช้ค่าภาระติดพันต่าง ๆ ที่ต้องชำระแก่ผู้เก็บรักษาและผู้ขนส่ง ตามลำดับ เมื่อยังมีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่เจ้าของจะได้ขอคืนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๑๐)

๘. คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต (หมวด ๕)

๘.๑ การจัดตั้ง (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๕)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต (มาตรา ๑๑๑)

๒) กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง หรือท่าเรือรับอนุญาต ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี (มาตรา ๑๑๒) ผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมรายปีทุกปี (มาตรา ๑๑๓) หากใบอนุญาต สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดต้องยื่น

คำขอรับใบแทนใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๑๔) โดยผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ ต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต ไว้ในที่เปิดเผย (มาตรา ๑๑๕)

๘.๒ การดำเนินการ (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๕)

๑) กำหนดการดำเนินการในคลังสินค้าทัณฑ์บนเกี่ยวกับเรื่อง (๑) เก็บของในคลังสินค้าทัณฑ์บน (๒) แสดงและขายของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน (๓) ผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดกับของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน (มาตรา ๑๑๖)

๒) กำหนดให้อธิบดีอาจเรียกประกันจากผู้ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยให้ทำทัณฑ์บนหรือให้ประกันอย่างอื่น (มาตรา ๑๑๗)

๓) กำหนดสถานที่ในการตรวจของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงใดให้กระทำ ณ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงนั้น (มาตรา ๑๑๘)

๔) กำหนดให้พนักงานศุลกากรผู้กำกับท่าเรือรับอนุญาตจะสั่งตามที่กฎหมายกำหนดในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินพิธีการศุลกากร (มาตรา ๑๑๙)

๕) กำหนดให้ของที่เก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคง ต้องเก็บไว้ในหีบห่อหรือภาชนะบรรจุเดิมตามที่ได้นำเข้ามา เว้นแต่กรณีตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๒๐)

๖) กำหนดให้ของที่ขังไม่ได้ตรวจจะเคลื่อนย้าย นำมารวม คัดเลือก แบ่งแยก บรรจุหรือกลับบรรจุใหม่ ซึ่งของนั้น ณ ท่าเรือรับอนุญาต หรือสถานที่สำหรับขนถ่ายของจากยานพาหนะมิได้เว้นแต่กรณีที่ถูกกฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๒๑)

๗) กำหนดให้ของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนหนึ่งจะย้ายไปเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนอื่น หรือของที่เก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงหนึ่งจะย้ายไปเก็บไว้ในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงอื่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๒๒)

๘) กำหนดให้การนำของเข้าไปในหรือการปล่อยของออก การเก็บของ การขนถ่ายของ การตรวจตราและการควบคุมของ ในคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๒๓)

๙) กำหนดกรณีให้ถือว่าของที่ขนเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนโดยถูกต้องแล้ว (มาตรา ๑๒๔)

๑๐) กำหนดกรณีให้ถือว่าของตามปริมาณที่แตกต่างกันนั้นเป็นของที่ขังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร (มาตรา ๑๒๕)

๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ยกเว้นการเก็บอากรขาเข้าและอากรขาออกแก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๑๒๖)

๑๒) กำหนดหลักเกณฑ์กรณีที่ของใดมีกฎหมายบัญญัติให้ได้รับการยกเว้นหรือคืนอากรเมื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หากนำของนั้นเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน ให้ได้รับการยกเว้นหรือคืนอากร (มาตรา ๑๒๗)

๑๓) กำหนดกรณีให้อธิบดีอาจยกเว้นหรือคืนอากรให้แก่ผู้นำของเข้า สำหรับของที่สูญหายหรือถูกทำลายโดยเหตุสุดวิสัยหรืออุบัติเหตุอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ (มาตรา ๑๒๘)

๑๔) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง หรือท่าเรือรับอนุญาต ผู้ใดประสงค์จะเลิกการดำเนินการ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ก่อนวันที่จะเลิกการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๒๙)

๑๕) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า หรือที่มั่นคงที่แจ้งการเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๑๒๙ ต้องหยุดการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต (มาตรา ๑๓๐)

๑๖) กำหนดหลักเกณฑ์ให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน และให้ของที่อยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้นเป็นของที่ต้องเสียอากรนับแต่วันที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา ๑๓๑)

๘.๓ การพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาต (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๕)

๑) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาต โดยกรณีผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และอธิบดีมีหนังสือเตือนให้ปฏิบัติหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายใน ระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามให้อธิบดีสั่งพักใช้ใบอนุญาต (มาตรา ๑๓๒) และมีอำนาจสั่งยกเลิก คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตเมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตกระทำการตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๓๔)

๒) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๒ เมื่อผู้ได้รับใบอนุญาต กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) ไม่ดำเนินการภายในกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต หรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเกินกว่า ๑๘๐ วันโดยไม่ได้แจ้งให้อธิบดีทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (๒) ถูกพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่ ๒ ครั้งขึ้นไป (๓) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง พักใช้ใบอนุญาต (๔) ไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๑๓๔)

๓) กำหนดหลักเกณฑ์การแจ้งและการปิดประกาศคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่ง เพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓๒ หรือมาตรา ๑๓๔ (มาตรา ๑๓๕)

๙. เขตปลอดอากร (หมวด ๖)

๙.๑ การจัดตั้งเขตปลอดอากร (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๖)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๓๖)

๒) กำหนดให้ของที่นำเข้าไปในเขตปลอดอากรให้ได้รับยกเว้นหรือคืนอากรตามที่กฎหมาย บัญญัติ (มาตรา ๑๓๗)

๓) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๓๘)

๔) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจัดตั้ง เขตปลอดอากร และต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีทุกปี (มาตรา ๑๓๙)

๕) กำหนดให้ในกรณีที่ใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๑๔๐)

๖) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรต้องแสดงใบอนุญาตหรือ ใบแทนใบอนุญาต (มาตรา ๑๔๑)

๗) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรผู้ใดประสงค์จะเลิกการดำเนินการ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๔๒)

๘) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรที่แจ้งการเลิกการดำเนินการตาม มาตรา ๑๔๒ ต้องหยุดการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต และแจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการในเขต ปลอดอากรดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๔๓)

๙) กำหนดให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร ในกรณีที่ผู้ได้รับ ใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากรซึ่งได้แจ้งการเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๑๔๒ แต่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๓ ภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๑๔๔)

๑๐) ให้นำบทมาตราให้นำมาใช้บังคับกับการพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้ง เขตปลอดอากรโดยอนุโลม (มาตรา ๑๔๕)

๙.๒ การขออนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๖)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๔๖)

๒) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๔๗)

๓) กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบกิจการในเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๔๘)

๔) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อประโยชน์ในการควบคุมเขตปลอดอากร เช่น ออกประกาศกำหนดประเภทหรือชนิดแห่งของที่จะนำไปหรือปล่อยออกจากเขตปลอดอากร เป็นต้น (มาตรา ๑๕๐)

๙.๓ สิทธิประโยชน์ในเขตปลอดอากร (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๖)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์การได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและอากรขาออก (มาตรา ๑๕๑)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์การนำของเข้าหรือการปล่อยของออกจากเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๕๒)

๓) กำหนดให้ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้ของใดได้รับยกเว้นหรือคืนอากร เมื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หากนำของนั้นเข้าไปในเขตปลอดอากร ให้ได้รับยกเว้นหรือคืนอากร (มาตรา ๑๕๓)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่ปล่อยของนั้นออกไปจากเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๕๔)

๕) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ถือว่า การนำของออกจากเขตปลอดอากรตามกฎหมายกำหนด เป็นการนำเข้ามาในราชอาณาจักร และหลักเกณฑ์ให้ถือว่าเป็นการนำของออกจากเขตปลอดอากร (มาตรา ๑๕๕)

๖) กำหนดให้การนำของเข้าไปในหรือปล่อยของออก การเก็บของ การขนถ่ายของการตรวจตราและการควบคุมของในเขตปลอดอากร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๕๖)

๑๐. พนักงานศุลกากร (หมวด ๗)

๑๐.๑ กำหนดให้พนักงานศุลกากรซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๑๕๗)

๑๐.๒ กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจของที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากรหรืออยู่ในอำนาจกำกับตรวจตราของศุลกากร และเอาตัวอย่างของไปเพื่อตรวจสอบ หรือประเมินราคา หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของทางราชการได้ตามความจำเป็น (มาตรา ๑๕๘)

๑๐.๓ กำหนดหลักเกณฑ์การใช้อำนาจของพนักงานศุลกากรซึ่งอธิบดีมอบหมายตามมาตรา ๑๕๗ หรือพนักงานศุลกากรตามมาตรา ๑๕๘ (มาตรา ๑๕๙)

๑๐.๔ กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งให้หยุดยานพาหนะเพื่อตรวจหรือค้นยานพาหนะหรือบุคคลที่อยู่ในยานพาหนะนั้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๖๐)

๑๐.๕ กำหนดให้พนักงานศุลกากรอาจตรวจหรือค้นหีบห่อของผู้โดยสารที่เข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรได้และมีอำนาจยึดหีบห่อนั้นไว้หากของพบของตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๖๑)

๑๐.๖ กำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจเข้าไปตรวจของ ณ สถานที่หรือยานพาหนะใดที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๖๒)

๑๐.๗ กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจตั้งด่านตรวจเรือเข้าและออก และจะมอบหมายให้พนักงานศุลกากรประจำอยู่ในเรือหรือขึ้นเรือกำกับไปด้วย และขึ้นจากเรือเมื่อเรือลำนั้นจะออกจากเขตท่า (มาตรา ๑๖๓)

๑๐.๘ กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งให้นายเรือลำนั้นหยุดลอยลำหรือนำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า เรือลำใดเป็นเรือที่พึงต้องถูกยึดหรือตรวจตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖๔)

๑๐.๙ กำหนดหลักเกณฑ์ในการริบเรือ (มาตรา ๑๖๕)

๑๐.๑๐ กำหนดให้ของที่ยังมีได้เสียอากร ของต้องห้าม ของต้องกำกวด หรือของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร เป็นของที่พึงต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖๖)

๑๐.๑๑ กำหนดให้พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดสิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องริบหรือเป็นที่สงสัยว่าจะต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ได้ (มาตรา ๑๖๗)

๑๐.๑๒ กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งริบของที่มีได้เป็นของผู้กระทำความผิดได้ (มาตรา ๑๖๘)

๑๐.๑๓ กำหนดข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อเท็จจริงที่พนักงานศุลกากรจดแจ้งไว้ในบันทึกนั้นเป็นความจริง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๑๖๙)

๑๐.๑๔ กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกับบรรดาของหรือสิ่งที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร (มาตรา ๑๗๐)

๑๐.๑๕ กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกับของที่ยึดไว้ที่เป็นของสด ของเสียได้ (มาตรา ๑๗๑)

๑๐.๑๖ กำหนดให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานศุลกากรในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร (มาตรา ๑๗๒)

๑๐.๑๗ กำหนดให้พนักงานศุลกากรต้องแสดงบัตรประจำตัวในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๑๗๓)

๑๐.๑๘ กำหนดหลักเกณฑ์การส่งตัวผู้กระทำความผิดให้พนักงานสอบสวน ในกรณีที่มีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในทะเลอาณาเขต (มาตรา ๑๗๔)

๑๑. อำนาจทางศุลกากรในพื้นที่เฉพาะ (หมวด ๘)

๑๑.๑ เขตควบคุมศุลกากร (ส่วนที่ ๑ ของหมวด ๘)

๑) กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตควบคุม และอำนาจของพนักงานศุลกากรภายในเขตควบคุมศุลกากร (มาตรา ๑๗๕)

๒) กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง อธิบดีมีอำนาจออกประกาศกำหนดประเภทหรือชนิดแห่งของที่ผู้ทำการค้าภายในเขตควบคุมศุลกากรต้องจัดให้มีบัญชีเพื่อแสดงรายละเอียดแห่งของนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด และให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจบัญชีและของที่ระบุไว้ในบัญชี (มาตรา ๑๗๖)

๓) กำหนดให้ภายในเขตควบคุมศุลกากร อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดบริเวณพิเศษเพื่อควบคุมการขนย้ายของในบริเวณดังกล่าว โดยให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในบริเวณพิเศษนั้นแนบท้ายประกาศด้วย (มาตรา ๑๗๗)

๑๑.๒ พื้นที่ควบคุมร่วมกัน (ส่วนที่ ๒ ของหมวด ๘)

๑) กำหนดความหมายของ “พื้นที่ควบคุมร่วมกัน” และ “ความตกลง” (มาตรา ๑๗๘)

๒) กำหนดให้กรมศุลกากรมีอำนาจทางศุลกากรทั้งปวงในพื้นที่ควบคุมร่วมกันเช่นเดียวกับในเขตศุลกากร (มาตรา ๑๗๙)

๓) กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานศุลกากรในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักร (มาตรา ๑๘๐)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากรที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร (มาตรา ๑๘๑)

๑๑.๓ การค้าชายฝั่ง (ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๘)

๑) กำหนดความหมายของ การค้าชายฝั่ง (มาตรา ๑๘๔)

๒) กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับเรือที่ทำการค้าชายฝั่ง โดยให้นายเรือและพนักงานศุลกากรมีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๘๕) ให้นายเรือเก็บรักษาบัญชีสินค้าตามมาตรา ๑๘๕ ทุกเที่ยว การเดินเรือไว้ในเรือนั้นเป็นระยะเวลา ๓ เดือน เพื่อให้พนักงานศุลกากรตรวจสอบและจัดบันทึกการตรวจสอบลงในบัญชีสินค้านั้น (มาตรา ๑๘๖)

๓) กำหนดห้ามมิให้ขนถ่ายของจากเรือที่ทำการค้าชายฝั่งในระหว่างเดินทาง เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ และได้แจ้งเหตุดังกล่าวต่อพนักงานศุลกากรผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่เรือนั้นมาถึง (มาตรา ๑๘๗)

๑๑.๔ เขตต่อเนื่อง (ส่วนที่ ๔ ของหมวด ๘)

๑) กำหนดหน้าที่ของนายเรือที่อยู่ในเขตต่อเนื่อง เช่น ตอบคำถามของพนักงานศุลกากรเกี่ยวกับเรือ คนประจำเรือ คนโดยสาร เป็นต้น และปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๘๘)

๒) กำหนดห้ามมิให้เรือที่อยู่ในเขตต่อเนื่องขนถ่ายของใด ๆ โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร และให้รับของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมาย (มาตรา ๑๘๙)

๓) กำหนดบทมาตรารวมถึงบทกำหนดโทษให้นำมาใช้บังคับกับการกระทำที่เกิดขึ้นในเขตต่อเนื่อง (มาตรา ๑๙๐)

๔) กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งให้นายเรือหยุดลอยลำหรือนำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่งเพื่อการตรวจหรือค้น จับกุม หรือดำเนินคดีได้ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการลักลอบหรือจะลักลอบหนีศุลกากรหรือมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตต่อเนื่องตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๙๑)

๑๑.๕ พื้นที่พัฒนาร่วม (ส่วนที่ ๕)

๑) กำหนดความหมายของ “พื้นที่พัฒนาร่วม” และ “ของที่ได้รับความเห็นชอบทางศุลกากร” (มาตรา ๑๙๒)

๒) กำหนดให้การจัดระเบียบการเคลื่อนย้ายของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปจากพื้นที่พัฒนาร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี (มาตรา ๑๙๓)

๓) กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตราที่กำหนด ศุลกากรยังคงใช้อำนาจทางศุลกากรทั้งปวงที่เกี่ยวกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปจากพื้นที่พัฒนาร่วม (มาตรา ๑๙๔)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์การเคลื่อนย้ายของใด ๆ เข้ามาในหรือส่งออกไปจากพื้นที่พัฒนาร่วม (มาตรา ๑๙๕)

๕) กำหนดให้ของใด ๆ ที่จัดอยู่ในบัญชีของต้องห้ามตามกฎหมายของราชอาณาจักรไทย และมาเลเซีย จะไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าไปในพื้นที่พัฒนาร่วม โดยมีข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๙๖)

๖) การนำเข้า การส่งออก และการเคลื่อนย้ายภายในสำหรับของในพื้นที่พัฒนาร่วมให้ใช้แบบศุลกากรตามที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๙๗)

๗) กำหนดให้พนักงานศุลกากรย่อมมีอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับการผ่านพิธีการศุลกากรรวมทั้งการเก็บอากรในเรื่องที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และใช้อำนาจนั้นได้ภายในบริเวณที่ทำการศุลกากรร่วม และให้ความหมายของ “ที่ทำการศุลกากรร่วม” และ “คณะกรรมการศุลกากรร่วม” (มาตรา ๑๙๘)

๘) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกระทำในกรณีต่าง ๆ ที่ได้ทำลงในพื้นที่พัฒนาร่วม หากการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับศุลกากรของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย (มาตรา ๑๙๙)

๙) กำหนดให้ คำว่า “ราชอาณาจักร” ในพระราชบัญญัตินี้ให้หมายความถึง “พื้นที่พัฒนาร่วม” (มาตรา ๒๐๐)

๑๐) กำหนดให้ศาลภาษีอากรกลาง ศาลจังหวัดสงขลา หรือศาลอาญา มีเขตอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีศุลกากรที่เกี่ยวกับพื้นที่พัฒนาร่วม (มาตรา ๒๐๑)

๑๒. บทกำหนดโทษ (หมวด ๙) โดยกำหนดให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรับโทษอาญา ตั้งแต่มาตรา ๒๐๒ ถึง มาตรา ๒๕๗

สำหรับอัตราโทษสูงสุดตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น

กรณีและผู้ใดนำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียอากร โดยเจตนาจะฉ้ออากรที่ต้องเสียสำหรับของนั้น ๆ มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับเป็นเงินตั้งแต่ครึ่งเท่าแต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าอากรที่ต้องเสียเพิ่ม หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมิใช่ผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๒๔๓)

กรณีและผู้ใดนำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำโดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมิใช่ผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๒๔๔)

นอกจากนี้ กำหนดบทมาตราซึ่งอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ โดยคณะกรรมการเปรียบเทียบ ประกอบด้วย ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลังและผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจเปรียบเทียบตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ถ้าราคาของกลางรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วเกินกว่า ๔๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับหรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกัน ตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๒๕๗)

๑๓. บทเฉพาะกาล

๑๓.๑ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ซึ่งการดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๕๘)

๑๓.๒ กำหนดให้คลังสินค้าทัณฑ์บน ที่มั่นคง และเขตปลอดอากร ที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นคลังสินค้า ทัณฑ์บน ที่มั่นคง และเขตปลอดอากรตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ทำเนียบท่าเรือที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นท่าเรือรับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้คลังสินค้าและโรงพักสินค้าที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นโรงพักสินค้าตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้ผู้ดำเนินการจัดตั้งคลังสินค้า ทัณฑ์บน คลังสินค้า โรงพักสินค้า ที่มั่นคง ทำเนียบท่าเรือ และเขตปลอดอากร รวมทั้งผู้ประกอบการในเขตปลอดอากร อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเสียค่าธรรมเนียมตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๒๕๙)

๑๓.๓ กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาในการนำของออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายนี้จะไม่นำมาใช้บังคับกับกรณีที่มีความตกลงระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันไว้แล้ว (มาตรา ๒๐๒)

๑๓.๔ กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจพิจารณาสั่งจ่ายเงินสินบนหรือรางวัลในกรณีที่ตรวจพบการกระทำความผิดหรือตรวจพบการเก็บอากรขาดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามอัตราที่กำหนดไว้ได้ต่อไป (มาตรา ๒๖๑) ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๖๒)

๑๓.๕ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ สำหรับใบอนุญาตต่าง ๆ เช่น อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น นอกจากนี้ ยังกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมรายปี การดำเนินพิธีการศุลกากร การดำเนินการนอกเวลาประจำการ ใบปล่อยเรือขาออกหรืออากาศยานขาออก ใบปล่อยสินค้าและปล่อยเรือ และค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษาของ เป็นต้น โดยในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดอัตราที่จะอนุญาตให้กรมศุลกากรเรียกเก็บจากผู้มาขอดำเนินการพิธีการศุลกากร

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ